

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติ
ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ นร
๑๓๐๔.๒/๑๐๕๖
ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ในการ
ดำเนินการบริหาร
จัดการทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา
๕๗^๑ บัญญัติให้

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/๑๙๒๔ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๕ ซึ่งสำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกา
มีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
มาตรา ๕๗ การเก็บรักษาและการจัดการทรัพย์สินที่คณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขาธิการ
แล้วแต่กรณี
ได้มีคำสั่งยึดหรืออายัดไว้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด
ในกรณีที่ทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งไม่เหมาะสมที่จะเก็บรักษาไว้ หรือหากเก็บรักษาไว้จะเป็น
ภาระแก่ทาง
ราชการมากกว่าการนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น เลขาธิการอาจสั่งให้ผู้มีส่วนได้เสียรับทรัพย์สินนั้นไปดูแลและใช้
ประโยชน์
โดยมีประกันหรือหลักประกัน หรือให้นำทรัพย์สินนั้นออกขายทอดตลาด หรือนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของทาง
ราชการแล้ว
รายงานให้คณะกรรมการทราบก็ได้
การให้ผู้มีส่วนได้เสียรับทรัพย์สินไปดูแลและใช้ประโยชน์ การนำทรัพย์สินออกขาย
ทอดตลาด หรือการนำ
ทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์ของทางราชการตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด
ถ้าความปรากฏในภายหลังว่า ทรัพย์สินที่นำออกขายทอดตลาดหรือนำไปใช้เพื่อประโยชน์
ของทางราชการ
ตามวรรคสอง มิใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้คืนทรัพย์สินนั้นพร้อมทั้งชดใช้ค่าเสียหายและค่า
เสื่อมสภาพตาม
จำนวนที่คณะกรรมการกำหนดให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ถ้าไม่อาจคืนทรัพย์สินได้ ให้ชดใช้ราคา
ทรัพย์สินนั้นตามราคา
ที่ประเมินได้ในวันที่ยึดหรืออายัดทรัพย์สินหรือตามราคาที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้น แล้วแต่กรณี
ทั้งนี้ ให้เจ้าของ

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีอำนาจสั่งให้ผู้มีส่วนได้เสียรับ
ทรัพย์สินไปดูแล
และใช้ประโยชน์ หรือให้นำทรัพย์สินออกขายทอดตลาด หรือนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของทาง
ราชการได้ นั้น
มีประเด็นปัญหาข้อกฎหมายที่จะต้องพิจารณา คือ คำว่า “ทรัพย์สิน” ตามมาตรา ๕๗ มีความหมาย
ครอบคลุมถึง
ทรัพย์สินที่ศาลมีคำสั่งยึดหรืออายัดชั่วคราวตามมาตรา ๕๕^๒ และทรัพย์สินที่ศาลมีคำสั่งให้ตกเป็น
ของแผ่นดินตาม

มาตรา ๕๑^๓ ด้วยหรือไม่ หรือหมายความถึงเฉพาะทรัพย์สินที่คณะกรรมการธุรกรรมหรือ
เลขาธิการคณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดตามมาตรา ๕๕^๔ เท่านั้น

หรือผู้ครอบครองได้รับดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดของดอกเบี้ยเงินฝากประเภทฝากประจำของธนาคารออมสินใน
จำนวนเงินที่ได้

รับคืนหรือชดใช้ราคา แล้วแต่กรณี

การประเมินค่าเสียหายและค่าเสื่อมสภาพตามวรรคสี่ ให้เป็นไปตามระเบียบที่

คณะกรรมการกำหนด

^๒มาตรา ๕๕ หลังจากที่พนักงานอัยการได้ยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๙ หากมีเหตุอันควรเชื่อได้
ว่าอาจมีการโอน

จำหน่าย หรือยกย้ายไปเสียซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด เลขาธิการจะส่งเรื่องให้พนักงานอัยการ
ยื่นคำขอฝ่ายเดียว

ร้องขอให้ศาลมีคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราวก่อนมีคำสั่งตามมาตรา ๕๑ ก็ได้ เมื่อได้รับคำขอ
ดังกล่าวแล้วให้ศาล

พิจารณาคำขอเป็นการด่วน ถ้ามีหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าคำขอนั้นมีเหตุอันสมควร ให้ศาลมีคำสั่งตามที่ขอโดย
ไม่ชักช้า

^๓มาตรา ๕๑ เมื่อศาลทำการไต่สวนคำร้องของพนักงานอัยการตามมาตรา ๔๙ แล้ว หากศาล
เชื่อว่าทรัพย์สิน

ตามคำร้องเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด และคำร้องของผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือผู้รับ
โอนทรัพย์สิน

ตามมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง ฟังไม่ขึ้น ให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ หากผู้อ้างว่าเป็นเจ้าของหรือผู้รับโอนทรัพย์สินตามมาตรา ๕๐

วรรคหนึ่ง เป็น

ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินมาก่อน ให้
สันนิษฐานไว้ก่อนว่า

บรรดาทรัพย์สินดังกล่าวเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดหรือได้รับโอนมาโดยไม่สุจริต แล้วแต่กรณี

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้เสนอปัญหาดังกล่าวให้

คณะกรรมการบริหาร

จัดการทรัพย์สินและคณะกรรมการที่ปรึกษากฎหมาย สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินพิจารณา

คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้วมีความเห็นเป็น ๒ ฝ่าย ดังนี้

ฝ่ายที่หนึ่ง มีความเห็นว่า คำว่า “ทรัพย์สิน” ตามมาตรา ๕๗ มีความหมายเฉพาะทรัพย์สินที่

คณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัด

ตามมาตรา ๔๘ เท่านั้น โดยมีเหตุผลสองประการ ดังนี้

(๑) มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

พ.ศ. ๒๕๔๒

และข้อ ๓ แห่งระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ว่าด้วยการให้ผู้มีส่วนได้เสียรับทรัพย์สิน

“มาตรา ๔๘ ในการตรวจสอบรายงานและข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรม หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอาจมี

การโอน จำหน่าย ยักย้าย ปกปิด หรือซ่อนเร้นทรัพย์สินใดที่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้คณะกรรมการ

ธุรกรรมมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราวมีกำหนดไม่เกินเก้าสิบวัน

ในกรณีจำเป็นหรือเร่งด่วน เลขาธิการจะสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งไปก่อนแล้วรายงานต่อ

คณะกรรมการธุรกรรม

การตรวจสอบรายงานและข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรมตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตาม

หลักเกณฑ์ วิธีการ

ที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้ทำธุรกรรมซึ่งถูกลักยึดหรืออายัดทรัพย์สินหรือผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินจะแสดง

หลักฐานว่าเงินหรือ

ทรัพย์สินในการทำธุรกรรมนั้นมีใช้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อให้มีคำสั่งเพิกถอนการยึดหรืออายัดก็ได้ ทั้งนี้

ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อคณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขาธิการ แล้วแต่กรณี สั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินหรือสั่ง

เพิกถอนการยึด

หรืออายัดทรัพย์สินนั้นแล้ว ให้คณะกรรมการธุรกรรมรายงานต่อคณะกรรมการ

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“ทรัพย์สิน” หมายความว่า ทรัพย์สินที่คณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขาธิการ แล้วแต่กรณี

ได้มีคำสั่งให้ยึด

หรืออายัดตามมาตรา ๔๘

ไปดูแลและใช้ประโยชน์ การนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาด และการนำทรัพย์สินไปใช้เพื่อประโยชน์ของทาง

ราชการ พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนแล้ว

(๒) ข้อ ๑๔^๖ และข้อ ๑๕^๗ แห่งระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ว่าด้วย

---

^๖ข้อ ๑๔ ให้ผู้มีหน้าที่เก็บรักษาทรัพย์สินรายงานต่อเลขาธิการโดยเร็วเพื่อพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควร
เมื่อปรากฏว่า

(๑) ทรัพย์สินนั้นมีสภาพเป็นของสดของเสียได้ หรือถ้าหวังซ้ำไว้จะเป็นการเสี่ยงต่อความเสียหายหรือ
ค่าใช้จ่ายจะเกินส่วนแห่งค่าของทรัพย์สินนั้น

(๒) ทรัพย์สินนั้นมีลักษณะที่อาจทำให้สกปรกเลอะเทอะหรือมีกลิ่น หรืออาจ
รบกวนหรือก่อความรำคาญ

(๓) ทรัพย์สินนั้นมีน้ำหนักมาก หรือไม่สะดวกต่อการเคลื่อนย้าย หรือมีขนาด
ใหญ่มาก หรือเปลืองเนื้อที่
ในการเก็บรักษา

(๔) ทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินซึ่งโดยสภาพอาจก่อให้เกิดอันตรายได้ง่าย เช่น
สารเคมี หรือสิ่งที่เป็นเชื้อเพลิง

(๕) ทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่ต้องเก็บรักษาไว้ในสถานที่โดยเฉพาะเพื่อรักษา
คุณภาพของตัวทรัพย์สิน
หรือเป็นทรัพย์สินที่มีขั้นตอนหรือวิธีการเก็บรักษาเป็นพิเศษ

^๗ข้อ ๑๕ ในกรณีที่เลขาธิการเห็นว่าทรัพย์สินที่ต้องเก็บรักษาตามข้อ ๑๔ ไม่
เหมาะสมที่จะเก็บรักษาไว้หรือ

เก็บรักษาไว้จะเป็นภาระแก่ทางราชการมากเกินไป เลขาธิการอาจสั่งให้ผู้มีส่วนได้เสียรับ
ทรัพย์สินนั้นไปดูแลและใช้ประโยชน์

หรือนำทรัพย์สินนั้นออกขายทอดตลาด หรือนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการได้ ทั้งนี้
ตามระเบียบว่าด้วยการให้ผู้มี

ส่วนได้เสียรับทรัพย์สินไปดูแลและใช้ประโยชน์ การนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาด และการนำ
ทรัพย์สินไปใช้เพื่อประโยชน์

ของทางราชการ

การเก็บรักษาและการจัดการทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัด พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้บัญญัติให้ผู้มีหน้าที่เก็บรักษาทรัพย์สินรายงาน

ต่อเลขาธิการโดยเร็วเพื่อพิจารณาสั่งการ หากเห็นว่าทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดเป็นทรัพย์สินที่ไม่เหมาะสมจะเก็บรักษา

หรือการเก็บรักษาไว้จะเป็นภาระแก่ทางราชการมากเกินไป บทบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้ผู้มีหน้าที่เก็บรักษา

ทรัพย์สินต้องรายงานให้เลขาธิการเพื่อจะได้พิจารณาสั่งการตั้งแต่เริ่มต้นที่ได้รับมอบทรัพย์สินเพื่อเก็บรักษา

ฝ่ายที่สอง มีความเห็นว่า ขั้นตอนต่าง ๆ ของการยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามมาตรา ๔๘ ไปจนถึง

ขั้นตอนที่ศาลมีคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ชั่วคราวตามมาตรา ๕๕ และคำสั่งศาลที่ให้ทรัพย์สินตกเป็นของ

แผ่นดินตามมาตรา ๕๑ เป็นกระบวนการที่สืบเนื่องกัน ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในทางบริหารสำนักงานป้องกัน

และปราบปรามการฟอกเงินจึงสามารถนำระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการให้

ผู้มีส่วนได้เสียรับทรัพย์สินไปดูแลและใช้ประโยชน์ การนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาด และการนำทรัพย์สินไปใช้

เพื่อประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๓ มาใช้กับทรัพย์สินดังกล่าวได้โดยอนุโลม แต่ทั้งนี้ต้องรับแจ้งให้ศาล

ทราบโดยทันที

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจึงขอหารือปัญหาข้อกฎหมาย

ดังกล่าว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาหารือของสำนักงานป้องกัน

และปราบปราม

การฟอกเงิน โดยมีผู้แทนสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม ผู้แทน

สำนักงานอัยการสูงสุด และผู้แทนกรมบังคับคดี เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นว่า การดำเนินการ

กับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินตามบทบัญญัติ

ในหมวด ๖ ว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การฟอกเงิน

พ.ศ. ๒๕๕๒ นั้น ในชั้นตอนก่อนที่เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จะส่งเรื่องให้

พนักงานอัยการพิจารณายื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตก เป็นของแผ่นดิน

ตามมาตรา ๕๑ บทบัญญัติมาตรา ๔๘ ได้กำหนดวิธีการป้องกันไม่ให้มีการยกย้ายถ่ายเท

ทรัพย์สินดังกล่าว โดย

บัญญัติให้คณะกรรมการธุรกรรม หรือเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ในกรณีจำเป็น

หรือเร่งด่วน มีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราวไม่เกินเก้าสิบวัน และมาตรา ๕๗

บัญญัติว่า การเก็บ

รักษาและการจัดการทรัพย์สินที่คณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการ

ฟอกเงิน แล้วแต่กรณี มีคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้เป็นไป ตามระเบียบที่

คณะกรรมการกำหนด ซึ่งตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ว่าด้วย การให้ผู้มีส่วน

ได้เสียรับทรัพย์สินไปดูแลและใช้ประโยชน์ การนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาด และการนำ ทรัพย์สินไปใช้เพื่อ

ประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๓ ออกตามความในมาตรา ๕๗ วรรคสาม ได้กำหนด

หลักเกณฑ์และวิธีการ

ในเรื่องนี้ไว้ โดยในข้อ ๓ ของระเบียบดังกล่าว ได้ให้นิยามคำว่า “ทรัพย์สิน” ไว้ว่า หมายถึง ทรัพย์สินที่

คณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน แล้วแต่ กรณี มีคำสั่ง

ให้ยึดหรืออายัดตามมาตรา ๔๘ ประกอบกับมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้ได้บัญญัติว่า การ ดำเนินการทาง

ศาลตามหมวด ๖ ว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความแพ่งมาใช้

บังคับโดยอนุโลม ดังนั้น ทรัพย์สินที่ศาลมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดไว้ชั่วคราวตามมาตรา ๕๕ หรือ ทรัพย์สินที่

ศาลมีคำสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๕๑ จึงต้องตกอยู่ภายใต้อำนาจของศาลที่จะ พิจารณาและมีคำสั่ง

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจะนำระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ไปใช้กับทรัพย์สินที่ศาลมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดไว้ชั่วคราวตามมาตรา ๕๕ หรือทรัพย์สินที่ศาลมีคำสั่งให้ตกเป็น

ของแผ่นดินตามมาตรา ๕๑ หาได้ไม่

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) จึงเห็นว่า คำว่า “ทรัพย์สิน”

ตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

หมายถึง ทรัพย์สิน

ที่คณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน แล้วแต่กรณี มีคำสั่ง

ให้ยึดหรืออายัดไว้ชั่วคราวตามมาตรา ๔๘ เท่านั้น ไม่รวมถึงทรัพย์สินที่ศาลมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดไว้ชั่วคราว

ตามมาตรา ๕๕ และทรัพย์สินที่ศาลมีคำสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๕๑

(ศาสตราจารย์พิเศษ ชัยวัฒน์ วงศ์

วัฒนศานต์)

เลขาธิการคณะกรรมการ

กฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๔๕

B301303-3

อาญา ๓/๑๓๐